อภิวัชร์ บัวเจริญ. (2568). แนวทางการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยโดยใช้หลักธรรมาภิบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา. อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย วงศ์สิรสวัสดิ์ รองศาสตราจารย์ ดร.อรสา จรูญธรรม

บทคัดย่อ

การวิจัยแบบผสมวิธีนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารสถานศึกษาปลอดภัย และ 2) พัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยโดยใช้หลักธรรมาภิบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารสถานศึกษาปลอดภัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู จำนวน 400 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง .60 - 1.00 และค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค เท่ากับ .95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) และระยะที่ 2 พัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยโดยใช้หลักธรรมาภิบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ใน 3 ขั้นตอนย่อย คือ 2.1 ศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยโดยใช้หลักธรรมาภิบาล โดยสัมภาษณ์ผู้บริหาร จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ 2.2 สร้างแนวทางการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยโดยใช้หลักธรรมาภิบาล แหล่งข้อมูล คือ เอกสารข้อมูลระยะที่ 1 และข้อมูลจากขั้นตอนที่ 2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบบันทึกข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา และขั้นตอนที่ 2.3 ตรวจสอบแนวทางการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยโดยใช้หลักธรรมาภิบาล โดยการสนทนากลุ่ม กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักวิชาการ จำนวน 9 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความต้องการจำเป็นของการบริหารสถานศึกษาปลอดภัย โดยภาพรวมมีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ของความต้องการจำเป็นเท่ากับ .86 ประกอบด้วย ด้านการปราบปราม ($PNI_{modified}$ = .96) 2) ด้านการป้องกัน ($PNI_{modified}$ = .91) และ 3) ด้านการปลูกฝัง ($PNI_{modified}$ = .83) และ 2) ผลการพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยโดยใช้หลักธรรมาภิบาล พบว่า แนวทางการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยโดยใช้หลักธรรมาภิบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย หลักการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยมีทั้งหมด 43 แนวทาง คือ ด้านการป้องกัน จำนวน 17 แนวทาง ด้านการปลูกฝัง จำนวน 11 แนวทาง และด้านการปราบปราม จำนวน 15 แนวทาง โดยในภาพรวมผลการประเมินด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ คือ แนวทางการบริหารสถานศึกษาปลอดภัยโดยใช้หลักธรรมาภิบาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ใช้นวัตกรรมในการบริหารการศึกษา PCS+G ที่บูรณาการมาตรการความปลอดภัยสถานศึกษา 3 ด้าน คือ ด้านการป้องกัน ด้านการปลูกฝัง ด้านการปราบปราม กับหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน และให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษาปลอดภัย, หลักธรรมาภิบาล, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

Apiwat Buajaroen. (2025). Guidelines for Managing Safe Educational Institutions Using Principles of Good Governance Under Primary Educational Service Area Office. Master of Education (Educational Administrative Innovation). Advisors: Assistant Professor Dr. Chanchai Wongsirasawat, Associate Professor Dr. Orasa Charoontham

ABSTRACT

This mixed-methods research aimed to 1) study the essential needs of safe educational institutions; and 2) develop guidelines for safe educational institutions using good governance principles under the Office of Primary Educational Service Area. The research was conducted in 2 phases. In Phase 1, the study focused on the essential needs of safe educational institutions. The sample group consisted of 400 teachers selected using stratified sampling. The research instrument was a questionnaire with an Index of Item-Objective Congruence (IOC) ranging from .60 to 1.00. Reliability was measured using Cronbach's alpha coefficient method, yielding a coefficient of .95. The data were analyzed using mean, standard deviation, and the modified Priority Needs Index ($PNI_{modified}$). In Phase 2, the development of safe school administration guidelines based on good governance principles was conducted through 3 sub-steps; Step 2.1: Studying safe educational institutions guidelines based on good governance principles by interviewing 5 administrators. The research instrument was an interview form, Step 2.2: Constructing safe educational institutions guidelines based on good governance principles using data obtained from Phase 1 and Step 2.1. The research instrument was a data recording form, and content analysis was used for data analysis, Step 2.3: Validating the safe educational institutions guidelines using focus group discussion. The participants included 9 individuals: educational administrators, school administrators, teachers, and academic experts who were selected through purposive sampling. The research instrument was an evaluation form assessing suitability, feasibility, and usefulness. The data were analyzed using mean and standard deviation.

The findings revealed that 1) the overall $PNI_{modified}$ index of essential needs in safe educational institutions was .86, with 3 key dimensions: suppression ($PNI_{modified}$ = .96), prevention ($PNI_{modified}$ = .91), and cultivating values ($PNI_{modified}$ = .83); and 2) the development of safe educational institutions guidelines using good governance principles resulted in 43 proposed guidelines, categorized into 3 areas: 17 prevention guidelines, 11 cultivation guidelines, and 15 suppression guidelines. The overall evaluation of the guidelines in terms of suitability, feasibility, and usefulness was rated at the highest level.

The knowledge gained from this study introduces the PCS+G Educational Administration Innovation, which integrates 3 aspects of school safety measures prevention, cultivation, and suppression with good governance principles. This integration aims to ensure sustainable development and enhance the efficiency of educational management.

Keywords: Safe Educational Institutions, Good Governance, Office of Primary Educational Service Area